Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 10.07.2013 www.osw.waw.pl

Szwecja bliżej NATO

Justyna Gotkowska, Szwecja bliżej NATO

26 czerwca Szwecja ogłosiła, że zaoferuje swój wkład do Sił Odpowiedzi NATO (NRF), które są oddziałami sił zbrojnych Sojuszu, przeznaczonymi do szybkiego reagowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państw członkowskich lub w operacjach zarządzania kryzysowego. 3 lipca NATO poinformowało zaś, że Szwecja i Finlandia wezmą udział w ćwiczeniach sił powietrznych nad Islandią (Iceland Fighter Meet 2014, IFM14). W ćwiczeniach 3–21 lutego 2014 roku uczestniczyć będą myśliwce z Norwegii, Szwecji i Finlandii. IFM14 będą towarzyszyć natowskiej misji nadzoru i kontroli przestrzeni powietrznej Islandii (ISLAPS), prowadzonej w tym czasie przez Norwegię. Szwedzkie i fińskie myśliwce będą jednak nieuzbrojone.

Komentarz

- Szwedzi dostrzegają problem zapewnienia interoperacyjności własnej armii z siłami NATO po zakończeniu intensywnej współpracy podczas misji zagranicznych w Afganistanie, Kosowie czy Libii. Chodzi nie tylko o możliwości współdziałania w operacjach zagranicznych prowadzonych wspólnie z państwami NATO, ale również podczas ewentualnych działań w regionie nordycko-bałtyckim. Trwające od kilku miesięcy debaty na temat polityki bezpieczeństwa i stanu sił zbrojnych ujawniły luki w zdolnościach obronnych szwedzkiej armii, a ćwiczenia rosyjskie w pobliżu szwedzkich granic z kwietna br. wzmocniły przekonanie o rosnącej niepewności w regionie nordycko-bałtyckim. Wynikiem dyskusji wydaje się być przekonanie o konieczności bliższej współpracy z Sojuszem.

- Szwecja jest więc zainteresowana poszukiwaniem nowych form współpracy wojskowej z NATO. W tym kontekście dostrzega rosnące znaczenie NRF, które po 2014 roku mają służyć utrzymaniu zdolności współdziałania państw NATO w ramach Inicjatywy Sił Połączonych. Z tych względów Szwecja po dyskusjach wewnętrznych zdecydowała się na udział w ćwiczeniach sił powietrznych IFM14, połączonych z natowską misją ISLAPS. Granicą współpracy z NATO, której Szwecja na razie nie chce przekroczyć, jest udział w działaniach mających związek z art. 5 Traktatu Waszyngtońskiego. Z tego względu Szwecja nie weźmie pełnego udziału w ISLAPS, a jedynie w IFM14, a w przypadku NRF prawdopodobnie oddeleguje jednostki do oddziałów Response Forces Pool, pozwalających krajom partnerskim NATO na udział w ćwiczeniach i operacjach Sojuszu

na własnych zasadach.

- Chęć bliższej współpracy z NATO nie prowadzi jednak do złożenia przez Szwecję wniosku o członkostwo. Nie ma ono wystarczającego poparcia w społeczeństwie – według sondażu z maja 2013 roku 32% badanych opowiada się za, 40% jest mu przeciwnych. Akcesja nie ma również poparcia większości partii politycznych. W Szwecji konieczna jest więc jeszcze długa debata na ten temat, a wewnątrzpolityczny konsensus jest warunkiem niezbędnym do podjęcia takiej decyzji. Jest mało prawdopodobne, aby członkostwo w Sojuszu stało się celem przyszłego rządu, który wyłoni się po wyborach w 2014 roku. Prawdopodobnie będzie go tworzyła obecna opozycja z socjaldemokratami na czele, którzy wprawdzie zmienili ostatnio stanowisko na bardziej przychylne bliższej współpracy (zgodzili się na udział w NRF), ale nadal sprzeciwiają się przystąpieniu Szwecji do NATO.